

1) Ringkjøbing Amtskommune,
St. Blichersvej 6,
Postboks 152,
6950 Ringkøbing

31 OKT. 1990

2. kommunekontor
1989/1124/1300-1
HH/EMJ

2) Struer Kommune, Rådhuset, 7600 Struer

3) Arbejdsministeriet

4) Industriministeriet

I skrivelse af 20. juni 1989 anmodede Indenrigsministeriet Ringkjøbing Amtskommune om en udtalelse i anledning af en artikel i bladet "SPARK" nr. 1. marts 1989, hvoraf det bl.a. fremgik, at Ringkjøbing Amtskommune skulle have bevilget 2,5 mio. kr. til et såkaldt udviklingselskab. I skrivelse af samme dato til Tilsynsrådet for Ringkøbing Amt anmodede Indenrigsministeriet tilsynsrådet om at behandle sagen, for så vidt angik de kommuner, der var engageret i det omhandlede projekt.

Ringkjøbing Amtskommune har ved skrivelse af 30. juni 1989 fremsendt en udtalelse i sagen, hvoraf bl.a. fremgår følgende:

"Ringkøbing Amtsråd vedtog på sit åbne møde den 21. februar 1989 under dagsordenens punkt 3 at yde et lån på 2,5 mio. kr. på nærmere fastsatte vilkår. Lånet blev ydet til Struer Erhvervsråd af fonden for frigørelsesmidler. Amtskommunen har over for frigørelsesfonden garanteret for 1,5 mio. kr., mens Struer Kommune har garanteret for 1 mio. kr.

For lånet, som er udbetalt, er der oprettet gældsbevis.

Lånet er ydet med hjemmel i bekendtgørelse nr. 474 af 6. juli 1987 om anvendelse og udlån af amtsrådenes fonde for frigørelses- og afståelsesafgift, § 2, nr. 2, hvorefter der kan ydes lån til erhvervsfremmende foranstaltninger, der betjener virksomheder eller brancher generelt."

Med amtsrådets skrivelse er bl.a. medsendt udskrift af beslutningsprotokollen for amtsrådsmødet den 21. februar 1989. Det fremgår heraf bl.a.:

"Struer Erhvervsråd søger om en støtte på 2.767.000 kr. til etablering af et produktudviklingscenter, som bliver en del af Vestjysk Teknologi- og Udviklingscenter.

Produktudviklingscentret skal - i det omfang det ressourcemæssigt er muligt - betjene mindre og mellemstore fremstillingsvirksomheder i Ringkjøbing amt.

Centret henvender sig til nye såvel som igangværende virksomheder samt til iværksættere og private idehavere i bestræbelserne på at udvikle nye markedsorienterede produkter eller videreudvikle allerede eksisterende, ikke mindst hvad angår tilpasning til eksportmarkedet.

Arbejdsmarkedsnævnet har for perioden 1. august - 31. december 1989 bevilget et tilskud på 100.000 kr.

Industri- og Handelsstyrelsen vil være sindet at støtte projektets fase 2 og 3 med 1,2 mio. kr., når det er dokumenteret, at den budgetterede lokale medfinansiering kan tilvejebringes, og når der redegøres nærmere for det samlede budget for fase 3."

Tilsynsrådet for Ringkøbing Amt har med skrivelse af 22. september 1989 til Indenrigsministeriet fremsendt to udtalelser fra henholdsvis Struer og Thyholm kommune vedrørende disse to kommuners engagement i Vestjysk Teknologi- og Udviklingscenter, idet tilsynsrådet med henvisning til, at sagen vedrører såvel kommuner som Ringkjøbing Amtskommune, har anmodet Indenrigsministeriet om en udtalelse i sagen.

Af Struer Byråds udtalelse af juli 1989 fremgår bl.a.:

"Den 11. november 1987 blev Struer Byråds økonomiudvalg orienteret om Erhvervsrådets ansøgning til Ringkjøbing amtskommune om støtte til såvel anlæg som drift af et påtænkt teknologi- og udviklingscenter. Økonomiudvalget besluttede i samme møde at anbefale den nævnte ansøgning over for amtskommunen.

.....

Der henvises i øvrigt til særskilt udarbejdet samarbejdsaftale.

Institutionen sigter mod produktudvikling og markedsføring for:

1. Virksomheder med behov for produktudvikling og markedsføring med henblik på fuld udnyttelse af produktionskapaciteten eller virksomheder, der planlægger nye produktioner.
2. Opfindere, som ønsker opfindelse afprøvet eller videreudviklet.
3. Iværksættere med ideer til nye produkter.

.....

§ 3

Institutionens etablering og drift gennemføres via EF-tilskud, nationale tilskud og regional- og lokal medfinansiering samt offentlige og private bidragydere.

Et eventuelt overskud ved driften tilfalder institutionen og vil i passende omfang være at anvende til tilvejebringelse af en kapital til imødegåelse af fremtidige års eventuelle underskud og i øvrigt til bedste for institutionen.

Overskud, der ikke findes nødvendigt til institutionens drift, anbringes i henhold til lov nr. 211 af 13.05.1981 om anbringelse af umyndiges midler.

.....

Kommuner i Ringkøbing Amt kan blive medlem af institutionen på en af følgende måder:

1. Enten ved at indbetale et indskud på kr. 3,00 pr. indbygger, min. kr. 25.000,00 samt være medfinansierende i konkrete udviklingsopgaver fra hjemkommune, eller
2. Ved at betale et årligt kontingent på kr. 1,10 pr. indbygger i min. 5 år.

.....

§ 5

Der udpeges/vælges for 2 år ad gangen en bestyrelse, bestående af 10 medlemmer, heraf vælges:

3 repræsentanter fra medlemsvirksomhederne i Ringkøbing Amt, hvoraf mindst 2 vælges fra producerende medlemsvirksomheder

2 repræsentanter udpeges af tilsluttede kommuner

2 repræsentanter udpeges af Struer Kommune

1 repræsentant udpeges af FO (Fællesorganisationens samvirke) i Ringkøbing Amt

1 repræsentant udpeges af Struer Erhvervsråd

1 repræsentant udpeges af Struer Erhvervsudviklingsforening. ...."

Struer Kommune har efterfølgende telefonisk oplyst, at den i vedtægternes § 2 nævnte samarbejdsaftale ikke er udarbejdet.

Af udtalelsen af 21. juli 1989 fra Thyholm Kommune fremgår bl.a. følgende:

"..... at kommunalbestyrelsen den 13. juni 1989 vedtog at tegne sig som medlem af institutionen Vestjysk Teknologi- og Udviklingscenter med et årligt kontingent på kr. 1,10 pr. indbygger i min. 5 år gældende fra den 13. juni 1989."

Indenrigsministeriet har herefter ved telefonisk henvendelse af 14. november 1989 anmodet Ringkøbing Amtskommune om at oplyse, hvorvidt Arbejdsmarkedsnævnet for Ringkøbing Amt har godkendt et beskæftigelsesprojekt i VETUC-regi.

I skrivelse af 8. december 1989 har Ringkøbing Amtskommune som svar på ministeriets forespørgsel bl.a. oplyst følgende:

"Ifølge beslutningen på Ringkøbing Amtsråds økonomiudvalgs møde den 21. december 1987 var en forudsætning for et eventuelt lån af fonden for frigørelsesafgift, at Arbejdsmarkedsnævnet ydede støtte.

.....

I den anledning meddeles, at Arbejdsmarkedsnævnet har godkendt udviklingscenteret som beskæftigelsesprojekt.

.....

Det bemærkes, at gælds brevet på 2.500.000 kr., som var udstedt den 25. maj 1989 af Struer Erhvervsråd, er erstattet af gælds-brev udstedt den 30. august 1989 af Vestjysk Teknologi- og Udviklingscenter."

Med skrivelsen af 8. december 1989 har Ringkjøbing Amtskommune bl.a. medsendt en kopi af Struer Erhvervsråds ansøgning af 30. november 1988 til Arbejdsmarkedsnævnet for Ringkjøbing Amtskommune om bevilling i henhold til lov om beskæftigelsesmuligheder for unge til Produktudviklingscentret for Ringkjøbing Amt. Det fremgår af ansøgningen, at produktudviklingscentret - som ovenfor nævnt - skal betjene mindre og mellemstore fremstillingsvirksomheder i amtet og være iværksættere og private idehavere behjælpelige i bestræbelserne på at udvikle eller videreudvikle nye produkter. Af arbejdsmarkedsnævnets skrivelse af 23. januar 1989 til Struer Erhvervsråd - der ligeledes var medsendt amtskommunens skrivelse af 8. december 1989 fremgår bl.a. følgende:

"Arbejdsmarkedsnævnet for Ringkjøbing Amt kan herved meddele, at man på sit møde den 17.1.1989 har behandlet Deres ansøgning om statstilskud til:

Produktudviklingscentret for Ringkjøbing Amt.

Arbejdsmarkedsnævnet godkendte projektet og bevilgede et beløb på kr. 100.000. Godkendelsen gælder fra 1.1.1989 til 31.12.1989 og udgør en støtte på kr. 38,00 pr. præsteret arbejdstime."

Indenrigsministeriet har ved skrivelse af 3. april 1990 anmodet Struer Kommune om yderligere oplysninger i sagen, herunder om hvilke aktiviteter der for tiden er igangsat under VETUC, og hvilke aktiviteter der fremover påtænkes igangsat. Endvidere anmodede ministeriet om at få oplyst, hvorvidt der er sket ændringer i Struer Kommunes engagement i VETUC, samt om kommunen deltager i planlægningen og etableringen af den eventuelt videre udbygning af VETUC. Endelig udbad ministeriet sig oplysninger om, hvorvidt Struer Erhvervsråd modtager støtte fra Struer Kommune, i bekræftende fald, på hvilken måde, og om erhvervsrådet er engageret i VETUC.

Struer Kommune har i skrivelse af 28. maj 1990 besvaret ministeriets henvendelse og bl.a. oplyst følgende:

"A. Hvilke aktiviteter er for tiden igangsat under VETUC?

Svar: VETUC var fra starten planlagt at skulle arbejde inden for følgende 5 områder:

- 1) Markedsføringsafdeling
- 2) Produktudviklingscenter
- 3) Eksport/handel
- 4) Informations- og teknologicenter
- 5) Markedsføringsfirma.

I selve planlægningsfasen tog private initiativtagere emne 3 op og etablerede et selvstændigt privat firma - Scan-Expo. Firmaet fungerer i dag som privat firma og har ikke på noget tidspunkt modtaget økonomisk støtte udefra. VETUC blev efterfølgende etableret som selvejende institution på grundlag af emne 2. ....

B. Hvilke aktiviteter påtænkes fremover igangsat?

Svar: Dette spørgsmål kan Struer Kommune formelt ikke besvare, idet kommunen ikke afgør dette. Direkte forespurgt oplyser VETUC's daglige leder, at der ikke er planer om at udvide aktiviteten.

C. Ændringer i Struer Kommunes engagement siden 26. juni 1989?

Svar: Eneste ændring i forhold til da er, at Struer Kommune har tegnet sig som medlem og betaler som sådan i overensstemmelse med § 3, stk. 2, i VETUC's vedtægter kr 1,10 pr. indbygger pr. år. Kontingent for 1990 udgår 21.051,80 kr. og er indbetalt den 14. marts 1990, hvilket er første gang der fra kommunens side er foretaget betaling til VETUC."

Kommunen har endvidere oplyst, at den ikke deltager i planlægning og etablering af den videre udbygning af VETUC.

Vedrørende Struer Kommunes støtte til Struer Erhvervsråd har kommunen oplyst, at støtten ydes:

"Med et grundbeløb på kr. 175.000,- årligt, hvortil kommer et aktivitetstilskud, der udgør 250% af Erhvervsrådets kontingentindtægter. I 1989 var det samlede tilskud 455.287,50 kr. og påregnes i 1990 at udgøre 610.000 kr."

For så så vidt angår erhvervsrådets engagement i VETUC, har kommunen endeligt oplyst, at erhvervsrådet ikke på noget tidspunkt har

"... ydet nogen form for økonomisk støtte til VETUC.

Ideerne om VETUC er udviklet i Erhvervsrådet og fra stiftelsen til etableringen har Erhvervsrådets sekretariat udført sekretariatsfunktioner, d.v.s. taget, renskrevet og rundsendt referater fra bestyrelsesmøderne, indrykket annoncer om lederjob og sekretær.

Ansættelser er foretaget af VETUC's bestyrelse og efter ansættelsen er VETUC etableret på selvstændig adresse med selvstændig sekretariatsfunktion.

Der er altså heller ikke tale om, at Struer Kommune har kanaliseret midler gennem erhvervsrådet til VETUC."

I skrivelse af 3. april 1990 til Arbejdsministeriet har Indenrigsministeriet anmodet om at få oplyst, hvilke dele af VETUC's aktiviteter der er godkendt som beskæftigelsesprojekt.

Arbejdsministeriet har i skrivelse af 21. juni 1990 henholdt sig til en udtalelse af 2. maj 1990 fra Arbejdsmarkedsnævnet for Ringkjøbing Amtskommune, hvoraf bl.a. fremgår, "at Arbejdsmarkedsnævnet i 1989 bevilgede 100.000 kr. til projektet efter de gældende regler i lov om beskæftigelsesmuligheder for unge m.v. samt Arbejdsministeriets bekendtgørelse herom (nr. 626 af 14. oktober 1988).

Den bevilgede statsstøtte udgjorde således 39,00 kr. pr. præsteret arbejdstime for en person med mindst 3 måneders forudgående ledighed ansat på projektet, hvis hovedopgaver er at yde hjælp til virksomheders udvikling/videreudvikling af produkter samt til markedsføring og salg af disse. Da midlerne ikke er blevet udnyttet i 1989 gik disse tilbage til nævnet.

I 1990 bevilgede Arbejdsmarkedsnævnet igen 100.000 kr. under den forudsætning, at ansættelsesforholdet for den unge ledige var påbegyndt senest den 1. april 1990.

Det kan sluttelig oplyses, at dette ikke er sket, hvorfor midlerne går tilbage til Arbejdsmarkedsnævnet."

Arbejdsministeriet har efterfølgende telefonisk supplerende oplyst, at godkendelsen af produktudviklingscentret er uafhængig af, om VETUC gør brug af de løntilskudsmidler, som Arbejdsmarkedsnævnet har bevilget.

I skrivelse af 3. april 1990 til Industriministeriet anmodede Indenrigsministeriet om at få oplyst, om - og i givet fald på hvilke betingelser - Industriministeriet har ydet støtte til VETUC.

Industriministeriet har ved skrivelse af 9. maj 1990 henholdt sig til en udtalelse af 1. maj 1990 fra Industri- og Handelsstyrelsen, hvoraf bl.a. fremgår følgende:

"Teknologirådet har bevilget kr. 1,2 mio. til ovennævnte projekt under initiativområdet, "Regionalisering af Teknologisk Service", hvis formål er at øge samspillet mellem de mange mindre og mellemstore virksomheder og de teknologiske serviceresourcer på lokalt plan.

.....

I forhandlingerne med tilskudsmodtageren (VETUC) har styrelsen understreget, at kommunen har forpligtelse til selv at undersøge lovligheden af sit engagement i projektet.

Indenrigsministeriets udtalelse:

Indenrigsministeriet skal i denne anledning generelt udtale, at kommunal deltagelse - af økonomisk eller af ledelsesmæssig karakter - i en selskabsdannelse af privatretlig karakter bl.a. forudsætter, at det pågældende selskab alene varetager og i henhold til sine vedtægter alene kan varetage opgaver, som kommunen selv kunne udføre. En kommune kan endvidere normalt ikke udskille en opgave og dertil knyttede kommunale midler i et selskab af privatretlig karakter og samtidig - alene eller sammen med andre kommuner - bevare rådigheden over opgavevaretagelsen.

Såfremt et privat selskab udfører såvel kommunale som ikke-kommunale opgaver - og kommunen derfor er afskåret fra at deltage i selskabet - kan kommunen lovligt yde tilskud, herunder lån og garanti for lån, til de af selskabets aktiviteter, som kommunen selv kunne udføre, såfremt det sikres, at støtten alene anvendes til varetagelse af disse opgaver.

For så vidt angår lånet på 2,5 mio. kr. af frigørelses- og afståelsesafgiftsfonden samt Ringkjøbing Amtskommunes og Struer Kommunes garantier på henholdsvis 1,5 mio. kr. og 1 mio. kr. for samme lån til produktudviklingscentret i VETUC bemærkes, at en amtskommune med hjemmel i § 2, jf. § 5 i bekendtgørelse nr. 474 af 6. juli 1987, om anvendelse og udlån af amtsrådenes fonde for frigørelses- og afståelsesafgift kan yde lån til etablering af anlæg og bygninger m.v. f.eks. i forbindelse med erhvervsfremmende foranstaltninger, hvortil amts(kommuner) i øvrigt lovligt kan afholde udgifter. Kommuner kan endvidere i henhold til bekendtgørelsens § 3 meddele garanti for amtskommunale lån til private virksomheder.

I henhold til § 2, stk. 1, nr. 1 i lov om beskæftigelsesmuligheder for unge m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 79 af 15. februar 1988, kan kommuner og amtskommuner oprette beskæftigelsesprojekter. Indenrigsministeriet må på grundlag af Arbejdsmarkednævnet for Ringkjøbing Amtskommunes skrivelse af 23. januar 1989 og på grundlag af Arbejdsministeriets skrivelse af 21. juni 1990 samt den ovennævnte efterfølgende telefoniske oplysning fra Arbejdsministeriet lægge til grund, at alle de aktiviteter, der foregår i produktudviklingscentret i VETUC er omfattet af den nævnte lov.

Det forhold, at der efter lovgivningen er hjemmel for kommuner og amtskommuner til at oprette beskæftigelsesprojekter indebærer efter Indenrigsministeriets opfattelse, at kommuner og amtskommuner - som det mindre - lovligt kan yde støtte til sådanne projekter. Det kan derfor ikke give Indenrigsministeriet anledning til bemærkninger, at Ringkjøbing Amtskommune og Struer Kommune har besluttet at støtte produktudviklingscentret i VETUC med lån af frigørelses- og afståelsesafgiftsfonden og garantier for lånets tilbagebetaling. Det tilføjes, at Indenrigsministeriet ikke herudover har fundet anledning til at vurdere, om de betingelser, der følger af Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 474 af 6. juni 1987 om anvendelse og udlån af amtsrådenes fonde for frigørelses- og afståelsesafgift er opfyldt.

Det bemærkes dog, at da VETUC i henhold til vedtægterne kan forestå andre aktiviteter end det nævnte produktudviklingscenter, er det en forudsætning for lovligheden af lånet og garantistillelserne, at låneprovenuet udelukkende kan anvendes til produktudviklingscentret og ikke medgå ved finansieringen af andre opgaver i VETUC. Det fremgår ikke af de for Indenrigsministeriet forelagte oplysninger, om Ringkjøbing Amtskommune har foretaget en sådan begrænsning i forhold til VETUC, og man skal derfor anmode om en udtalelse vedrørende dette spørgsmål fra Ringkjøbing Amtskommune.

For så vidt angår den kommunale deltagelse i VETUC gennem medlemskab af institutionen - og heraf følgende kommunalt tilskud - og repræsentation i bestyrelsen, skal Indenrigsministeriet udtale, at formålsparagraffen i vedtægterne for VETUC er så bredt formuleret, at bestemmelsen ikke udelukker varetagelse af ikke-kommunale opgaver som f.eks. ulovbestemt støtte til produktudvikling og markedsføring for private virksomheder. Uagtet VETUC ifølge det oplyste i dag kun varetager opgaver, som kommunerne selv kunne varetage, er det derfor Indenrigsministeriets opfattelse, at kommuner ikke med den gældende udformning af vedtægterne kan være medlem af VETUC, ligesom kommuner ikke kan være repræsenteret i institutionens bestyrelse. Kommunalt tilskud til aktiviteter i VETUC, som en kommune selv kunne udføre, vil derimod også med de nuværende vedtægter kunne ydes, såfremt det sikres, at støtten alene anvendes til disse aktiviteter.

Opmærksomheden henledes i øvrigt på, at en kommunalbestyrelse ikke uden tilsynsmyndighedens samtykke kan afgive tilsagn om regelmæssige ydelser, som f.eks. de i vedtægterne for VETUC i § 3 nævnte, som kommunen ikke er forpligtet til at præstere, jf. Indenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 496 af 30. juni 1989 om kommunernes låntagning og meddelelse af garantier m.v., § 8.

Det bemærkes endeligt, at en kommune ikke kan yde generelle tilskud til eller være repræsenteret i et erhvervsråd, der varetager opgaver, som kommunen ikke selv kunne varetage, og at det efter Indenrigsministeriets opfattelse ikke er en kommunal opgave at udføre sekretariatsopgaver m.v. af generel karakter for en institution, der ifølge sine vedtægter kan varetage ikke-kommunale opgaver.

Kopi af denne skrivelse er tilsendt Tilsynsrådet for Ringkjøbing Amt og Struer Kommune.

Med venlig hilsen

Henrik Højgaard